

D. 1389, sabbato post Hieronymi. DD. XX, 110.

1389, 14 Novemb. Grinwald z Braškowa manželce své 250 ℔ wěna zapsal na

dědinách svých w Kystře, Družci a Dobré; svolil k tomu Jan z Jablonce. D. 1389, dominica post Martini. (II° Wenceslai, C. 21.) DD. XXI, 51.

Roku 1393, týž přewedl to wěno na jiné dědiny své w Braškowě, s woli Albrechta z Piečiny. D. 1393, fer. IV in crastino Martini. (I^o Nicolai, K. 29.) DD. XXI, 51.

1390, 12 Novemb. Oldřich z Lešan přewodi plat roční 26 ℔, jež přewor a bratři u S. Tomáše w předměstí Pražském na dědinách Jaroslawa z Litně w Litni, Drablině a Sádku zapsaní měli, ten plat přewodi na dědiny své w Lešanech. Rukojmě s ním syn jeho Zdeněk, Jaroslav z Litně a Štěpan z Opočna. D. 1390, in crastino S. Martini. (II° Wenceslai, G. 28.) DD. XXI, 67.

1390. Licko de Risenburg, suo et Lic-

konis militis de Kratonoh nomine, defendit hereditates in Turkowicich et Bukowině proclamatas (Časlaviae), emfione per tabulas terrae. DD. XIII, 156.

1391, 31 Mart. Doběš z Jablonce, řečený Kdýčina, dědiny své w Lewině a w Neswacilech prodal Wojtěchowi přeworu ordinis Praedicatorum w Berauně za 60 ℔. Zprávce Zachař z Winařec a Mark-

wart ze Tmaně. Posel na to od krále Kunat Kapleř. D. 1391, fer. VI ante conduct. pasch. (II° Wenceslai, J. 9.) DD. XXI, 50.

1391, 4 Oct. Racek a Bušek bratři ze Šwamberka dědictwí své Poriečie městečko, což tu mají, wes Horehlady, Strhař nowau wes, Lipnici nowau wes, což tu mají, we Zdeře podaci, w Zarubíně, Tustowě a Rakowě, což tu mají, prodali Jindřichowi z Elsterberka za 1800 ℔. Zpravují s nimi Jan Michalec z Michalowic, Oldřich z Holic a Lipolt z Oseka. D. 1391, fer. IV die Francisci. (II° Wenceslai, M. 5.) DD. XXI, 71.

1391. In villa Chlum (tit. Časlav.) Slawata decessit (1391); defendunt Diwis miles de Chlum et Mstich de ibidem, etiam nomine orphanorum Ješkonis de Chlum, unione per tabulas terrae. DD. XIII, 157.

1392, 1 Mart. Domin ze Slawce Markete manželce své zapisuje 140 ℔ wěna na dědinách svých we Slawci a w Bukwici. D. 1392, fer. VI ante Invocavit. (I^o Nicolai A. 27.) DD. XXI, 28.

1392, 9 Mart. Smil de Richmburka vendidit Ottae dicto Bergow de Bielina et Bočkoni de Poděbrad, pro 10,000 ℔, hereditatem suam Richmburk castrum, Skuteč oppidum, Skutečko, Ždiar, Rudčice, Leštinka, Malinně, Rwasice, Janowice, Kamenicka, Wýr, Zhoř, Hněwětice, Muzetín, Lešany, Bezwece, Daletice, Štěpanow, Lhota, Otradow, Ranna, Wojtě-

chow, Pokřikow, Ozřetice, Hlinské oppidum, Strana, Blatné, Přerostlé, Studnice, Witanowice, Kamenice, Chlum, Lhota, Jenikow, Kladné, Dědowá, Oldřišie, Kruna, Rybné České, Rychnow, Kamenička pustá, Perařec, Kutřín, Zbožnow, Senowa, Swratka oppidum, Swratůch, Radimie, Radimice, Lozice, Wbrodu, Robůn, Dolany, Chlumětín villas integras cum curiis rusticalibus, in Holetín, Křizanow, Rybné Morawské, Bielej, Srbicich, Martinicich, Zdislaw et Týnow toto quantum ibi habet, in Mikulowic quantum ibi habet, in Dražkow, Jesenčan, Uherčice, Ewanowice, Pardubice Mnichowé, Črná, Nemosičky malé villas integras, in Ostřešaných quantum ibi habet. (Locus condisbrigatoris vacuus). D. 1392, sabbato quatuor temporum pentecostes. DD. XX, 139—140.

33.

1392, 27 April. Petr z Měcholup manželce své Ofce wěnuje 40 š na dědinách svých w Měcholupech (polowici popluží oc.) D. 1392, sabbato post ostensionis reliquiarum. (1° Nicolai, B. 29.) DD. XXI, 26.

Týž zapisuje 100 š Maruše z Měcholup tehyni a Ofce manželce své po smrti své na Měcholupech. D. 1408, sabbato ante Galli. (Minor. Obligat. M. 25.) DD. XXI, 27.

34.

1392, 22 Dec. Jindřich z Někmiře na dědinách svých w Oplotech manželce své Anně zapsal wěna 200 š. D. 1392, dominica post quatuor temporum adventus. (1° Nicolai, F. 19.) DD. XXI, 106.

35.

1392. Diwiš de Chlumu nomine orphanorum Jeskonis de Chlum defendit hereditates in villa Podhořanech et in Březnice post Marquardum de Žleb alias de Wartenberg proclamatas (Časlaviae), emptione apud eundem Marquardum oc. DD. XIII, 162.

Jesko de Chlum supradictus anno 1386 emerat hereditates in Damirow. (Ibidem fol. 163).

36.

1392. Fremut de Črnuce alias de Krásného dwora, et Drslaus filius ejus indivisus, residens in minori Črnoc, defendunt partem villae Skytaly, in Zacz proclamatae, anno 1392. DD. XIII, 184, 185.

37.

1392. Dominus Řiwin, dictus Šbeh, plebanus de Chotěšan, commissarius et tutor Petri et aliorum orphanorum Diepoldi de Wěžnik.

Diepoldus de Wěžnik 1385, fer. II^a post Viti, villam in Kunrateci, munitionem, jus patronatus ecclesiae oc. LXX š emerat.

Anno 1393 Petrus orphanus olim Diepoldi de Wěžnik, nomine suo et fratrum ac sororum suarum, concordat super jure regio in Kunrateci, ceditque de eo. DD. XIII, 207.

38.

1392. D. Albertus dictus Schomburg nomine D. Fridrici de Zee alias de Erwenic defendit dimidiam villam Skytaly in Zacz proclamatam an. 1392. DD. XIII, 184.

39.

1393, 1 Mart. Jindřich z Kolečowa wěno

Berní rula 1657

	Redaars	
Capra's	Jan Gabriel	18
	Redaars	
	Charles Hopton	60
	Charles Hopton	60
	Jan P. van der	30
	Jan P. van der	35
	Jan P. van der	28
	Redaars	
	Jan P. van der	24
	Jan P. van der	24
	Jan P. van der	60
	Jan P. van der	36
	Jan P. van der	24
	Jan P. van der	33
	Jan P. van der	30
	Jan P. van der	14
	Redaars	
	Jan P. van der	24
	Jan P. van der	30

Roof up	Roof up	Yoff	Bin	Gal	ing	Bin	Latka	Latka	Latka	Polo	Galoring
4	4	1	4	1							1
			1	1							
18	22	3	6	4	40	2					
20	11	2	5	5	3						
11	4		2	4							
11	11	3	5	10							
13	5	1	1	1							
8	8	2	5	3							1
7	5	2	4	7	5						
14	9	2	4	7	2						
12	12	2	4	6							
10	6	1	3	6							
12	8	2	5	8	2						
8	6	1	4	6	2						
2	2		4	4	2						
7	7	2	4	5	30						
10	7	2	3	4	10						

CM

Verbm. Herrn. Präsidenten.

March 25m	March 25m	de
Rollers Extract	Opium Extract	no 17974
de chs 17937	de chs 17937	

Aug
Schiffen
Marling

24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34
 35
 36
 37
 38
 39
 40
 41
 42
 43
 44
 45
 46
 47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 60
 61
 62
 63
 64
 65
 66
 67
 68
 69
 70
 71
 72
 73
 74
 75
 76
 77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86
 87
 88
 89
 90
 91
 92
 93
 94
 95
 96
 97
 98
 99
 100
 101
 102
 103
 104
 105
 106
 107
 108
 109
 110
 111
 112
 113
 114
 115
 116
 117
 118
 119
 120
 121
 122
 123
 124
 125
 126
 127
 128
 129
 130
 131
 132
 133
 134
 135
 136
 137
 138
 139
 140
 141
 142
 143
 144
 145
 146
 147
 148
 149
 150
 151
 152
 153
 154
 155
 156
 157
 158
 159
 160
 161
 162
 163
 164
 165
 166
 167
 168
 169
 170
 171
 172
 173
 174
 175
 176
 177
 178
 179
 180
 181
 182
 183
 184
 185
 186
 187
 188
 189
 190
 191
 192
 193
 194
 195
 196
 197
 198
 199
 200
 201
 202
 203
 204
 205
 206
 207
 208
 209
 210
 211
 212
 213
 214
 215
 216
 217
 218
 219
 220
 221
 222
 223
 224
 225
 226
 227
 228
 229
 230
 231
 232
 233
 234
 235
 236
 237
 238
 239
 240
 241
 242
 243
 244
 245
 246
 247
 248
 249
 250
 251
 252
 253
 254
 255
 256
 257
 258
 259
 260
 261
 262
 263
 264
 265
 266
 267
 268
 269
 270
 271
 272
 273
 274
 275
 276
 277
 278
 279
 280
 281
 282
 283
 284
 285
 286
 287
 288
 289
 290
 291
 292
 293
 294
 295
 296
 297
 298
 299
 300
 301
 302
 303
 304
 305
 306
 307
 308
 309
 310
 311
 312
 313
 314
 315
 316
 317
 318
 319
 320
 321
 322
 323
 324
 325
 326
 327
 328
 329
 330
 331
 332
 333
 334
 335
 336
 337
 338
 339
 340
 341
 342
 343
 344
 345
 346
 347
 348
 349
 350
 351
 352
 353
 354
 355
 356
 357
 358
 359
 360
 361
 362
 363
 364
 365
 366
 367
 368
 369
 370
 371
 372
 373
 374
 375
 376
 377
 378
 379
 380
 381
 382
 383
 384
 385
 386
 387
 388
 389
 390
 391
 392
 393
 394
 395
 396
 397
 398
 399
 400
 401
 402
 403
 404
 405
 406
 407
 408
 409
 410
 411
 412
 413
 414
 415
 416
 417
 418
 419
 420
 421
 422
 423
 424
 425
 426
 427
 428
 429
 430
 431
 432
 433
 434
 435
 436
 437
 438
 439
 440
 441
 442
 443
 444
 445
 446
 447
 448
 449
 450
 451
 452
 453
 454
 455
 456
 457
 458
 459
 460
 461
 462
 463
 464
 465
 466
 467
 468
 469
 470
 471
 472
 473
 474
 475
 476
 477
 478
 479
 480
 481
 482
 483
 484
 485
 486
 487
 488
 489
 490
 491
 492
 493
 494
 495
 496
 497
 498
 499
 500
 501
 502
 503
 504
 505
 506
 507
 508
 509
 510
 511
 512
 513
 514
 515
 516
 517
 518
 519
 520
 521
 522
 523
 524
 525
 526
 527
 528
 529
 530
 531
 532
 533
 534
 535
 536
 537
 538
 539
 540
 541
 542
 543
 544

Polina pour P

[illegible]

Durch den Tod
 de Anno 17
 neben hinter
 beider Eltern
 fidele und
 eine sehr
 gute
 Person
 der Welt
 der Welt
 der Welt

[illegible]

182	174 $\frac{1}{2}$
223	713

Edice berní ruly

CHRUDESKO 14

Lhota	8	2	—	Lhota u Skutče (Rychm- burk)	1
Dolý [† fil. Janovičky] ¹⁴⁴	3	1	—	Dolý (Luže)	1
540 Raboun	—	4	—	Raboun ob. Dolý	1
Kvasice ¹⁴⁵	—	2	—	Kvasice ob. Dolý	1
Brdo	8	—	—	Brdo ob. Dolý	1
541 Chlum	3	1	—	Chlum ob. Dolý	1
Dolany	2	—	—	Dolany ob. Dolý	1
Zhoř	5	2	2 + 2	Zhoř ob. Hněvčice	1
542 Hněvčice	7	3	—	Hněvčice (Rychmburk)	1
Mířetín	13 + 1	1	—	Mířetín (Rychmburk)	1
543 Lešany	5	—	—	Lešany (Rychmburk)	1
Bázevčel, celá pustá ¹⁴⁶	— + 4	—	—	(Bezvěti, zan., ovčín u Daletic ob. Rychmburk)	1
544 Daletice ¹⁴⁷	1 + 11	— + 7	—	(zanikla; dvůr Daletice ob. Rychmburk)	1
545 Perálec [†]	10 + 1	3	1	Perálec (Rychmburk)	1
Kuřín ¹⁴⁸	4	1	—	Kuřín ob. Perálec	1
546 Hluboký [2. díl]	1	1	—	Hluboká (Rychmburk)	1
Rybný ¹⁴⁹	27	5 + 1	3	Česká Rybná (Proseč u Skutče)	1
548 Rychnov	9 + 3	4 + 3	2 + 1	Rychnov (Krouna)	1
549 Pustá Kamenice [† fil.]	2 + 3	10	2 + 2	Pustá Kamenice (Krouna)	1
550 Otradov [† fil.]	11 + 3	6 + 3	—	Otradov (Krouna)	1
551 Krouna [† fil.]	21 + 1	17 + 4	2 + 1	Krouna	1
553 Voldřice	7	1	—	Oldřis (Krouna)	1
Svratka, městys [† fil.]	8 + 1	7 + 1	8 + 2	Svratka (Krouna)	2
555 Svratouch ¹⁵⁰	14 + 1	2	— ¹⁵¹	Svratouch (Svratka)	2
556 Herálec	4 + 2	5	2 ¹⁵²	Český Herálec	2
Kameničky [† fil.]	6	— + 1	—	Kameničky	2
557 Chlumětín	3	3	—	Chlumětín (Svratka)	2
Jeníkov	8 + 2	— + 3	—	Jeníkov (Kameničky)	2
558 Kladno ¹⁵³	8 + 4	2	—	Kladno (Raná)	2
559 Dědová	6 + 2	—	—	Dědová (Kameničky)	2
Raná [†]	15	5	—	Raná	2
560 Voldřetice	7 + 2	1	—	Oldřetice (Raná)	1
561 Pokřikov	13 + 3	2	—	Pokřikov (Raná)	1
562 Vojtěchov	17 + 2	4 + 4	—	Vojtěchov (Raná)	2
563 Mrákotín ¹⁵⁴	13 + 3	3 + 1	—	Mrákotín (Raná)	1
564 Vofflenda	8	1	—	Oflenda ob. Mrákotín	1
Prosetín Horní a Dolní, z dílu [2.]	9 + 1	1	—	Horní Prosetín ob. Prosetín (Skuteč)	1
565 Mokřejšv	2	—	—	Dolní Prosetín ob. Prosetín (Skuteč)	1

¹⁴⁴ R. 1651 kostel fil. Počti P. Marie v Janovičkách; srov. Palacký 131, Sommer V 244. Janovičky stat. lex. nemá, jen spec. m. 4056 mezi Košum-
berkem a Dolý.

¹⁴⁵ Revis. Rvasice.

¹⁴⁶ Vrchnost lidí svedla a v jiných vsích osadila, z celé vsi chce ovčín učinit; ačkoli dosavad všechna stavení v celosti zůstávají; srov. Profous I, 64; v revis. 32 již není r. 1673; Tereš. 1749/1719: od Daletic a Bezvěti; vrchnost 30 str. — Ještě r. 1651 ves Bezvěti osazená 4 hospodáři (18 lidí nad 12 let).

¹⁴⁷ Vrchnost lidí svedla a v jiných vesnicích osadila a chce z celé vsi dvůr učinit, ačkoli dosavad

všechna stavení v celosti zůstávají. Ještě r. 1651 ves osazena: 4 sedl., 5 zahr., 1 chal. a 2 konšelé, celkem 101 lidí nad 12 let.

¹⁴⁸ Revis.: Kutřín; 1651 též.

¹⁴⁹ R. 1651 Rybný.

¹⁵⁰ Revis. a r. 1651 Svratouch.

¹⁵¹ R. 1651 huť sklená, která jest v rube zajata do vsi (mistr hutí, sklenář).

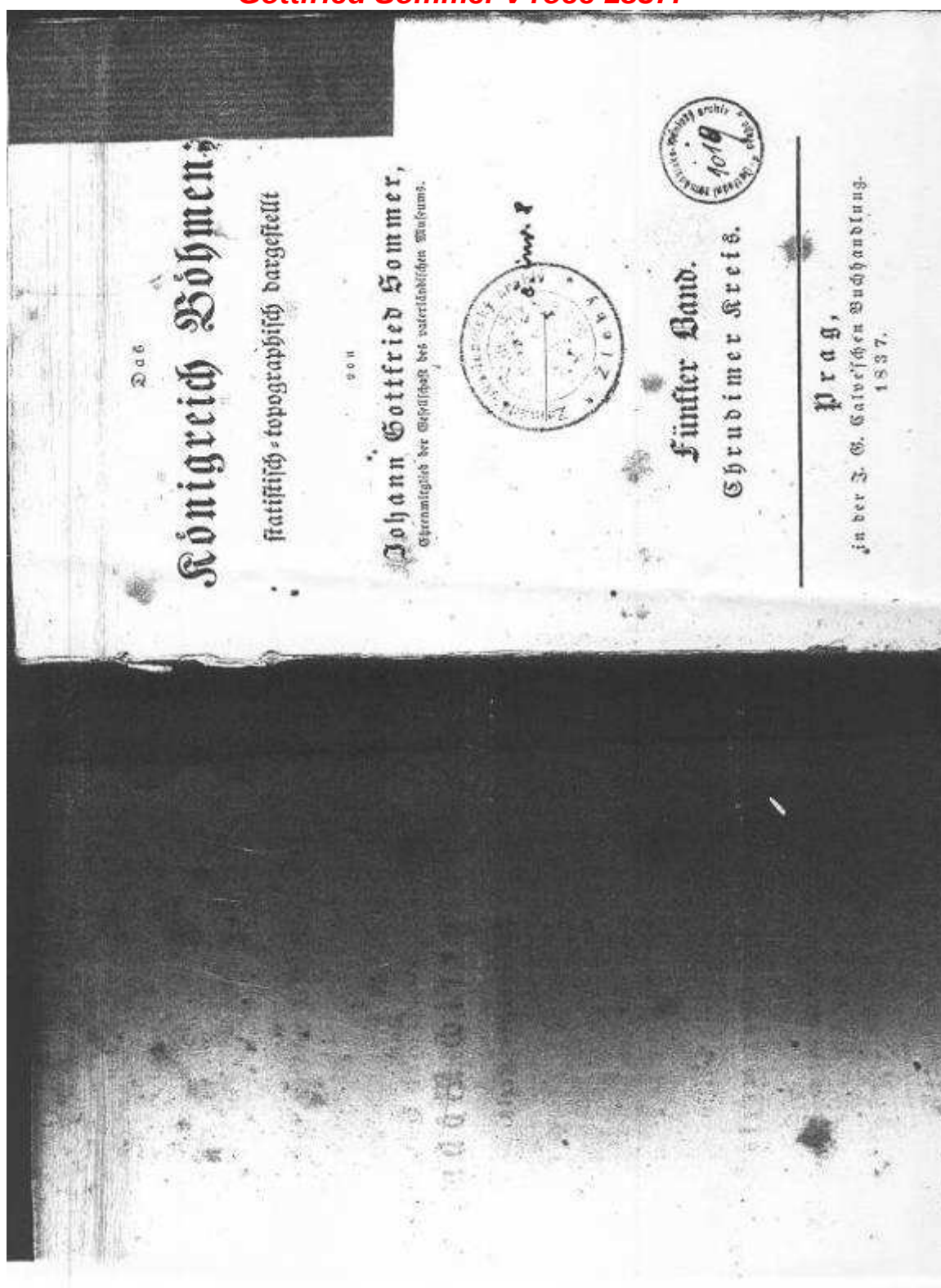
¹⁵² Mezi sedláky 1 sklenář; mezi staveními rozbořenými a pustými 1 sklená huť 70 str.

¹⁵³ Revis. Kladný.

¹⁵⁴ Revis. ves mrákotská.

O Leštince bylo napsáno :

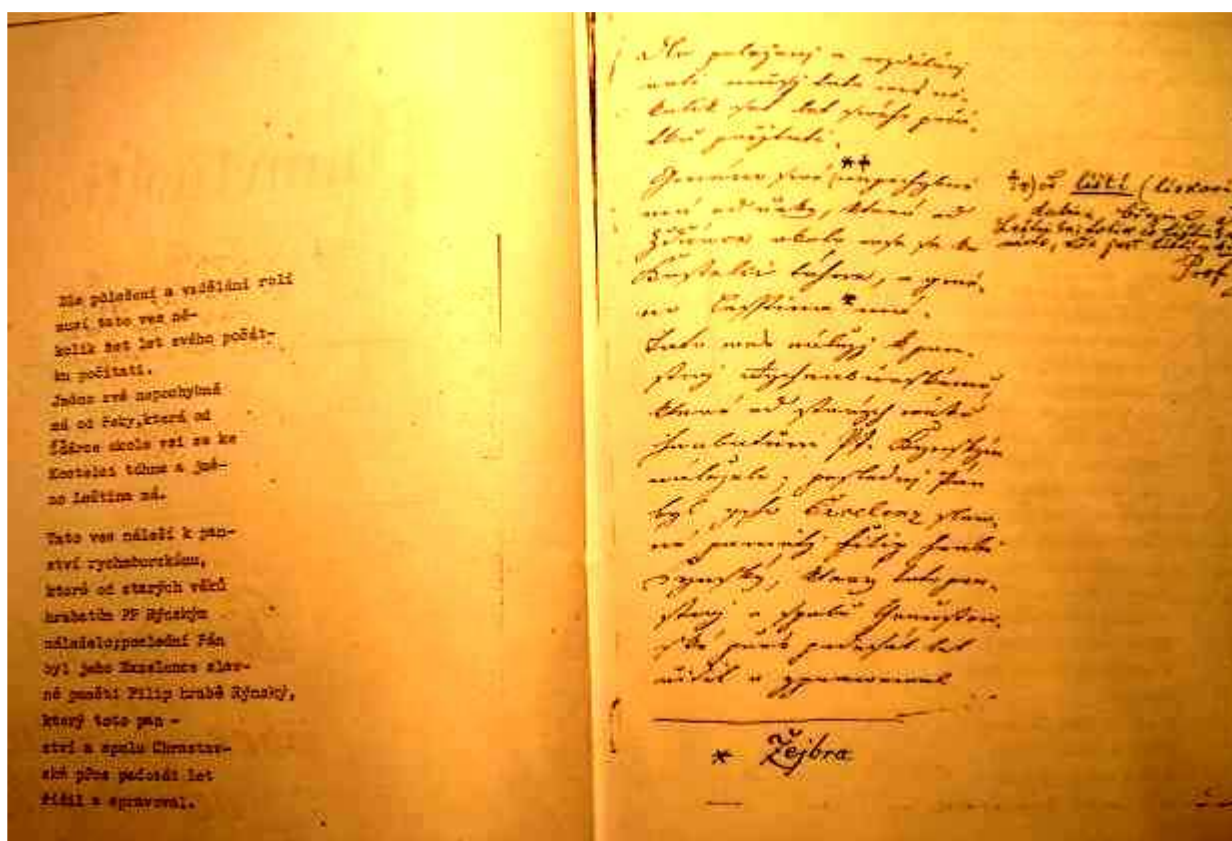
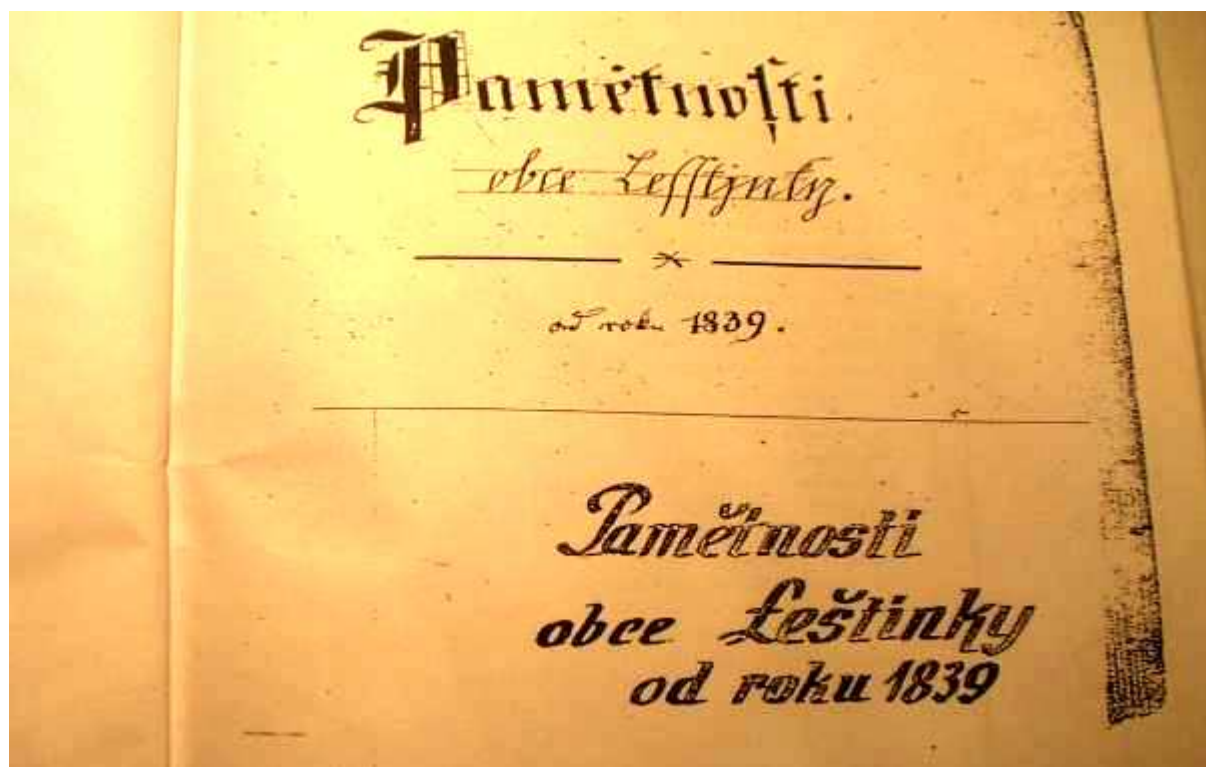
Gottfried Sommer v roce 1837:

12. **Geurtich** (Geurtich), Gutsdorf, $\frac{1}{2}$ St. n. von Geurtich, meistens im Abtheilungsgelände, an einem kleinen Bache, hat 44 H. mit 257 E., eine Schule unter dem Patronate der Gemeinde. Hier wurde im J. 1824 ein Aechtenztag eröffnet, dessen Abtheilung im

in die Kirche und steht somit ganz im Einklang mit dem, was wir oben über die Bedeutung der Kirche für die Gemeinde gesagt haben.

**Nejstarší kronika naší obce je z roku 1839
je napsaná místním mlynářem:**

Je to tak dříve v dráždě
 až, dokazuje Fobelin,
 který z podstaty panst-
 va slavné bylo.
 Tento znamenitý pán a
 Kavalir byl se slavný
 let též slavným ve
 vojenském, a i u nás Pán
 ve velkém slavnosti, neboť
 šel do Vídně Jedině.
 V posledních letech
 v jarmích slavnosti nesl
 svého podstaty zvláště
 v chráněných pře-
 býval - byl milostivý
 a dobrotivý Pán na svého
 podstaty.
 V eslehu vln přerýval
 stále v Praze ve svém
 domě - nezměnil se
 což slavných vlastních dědi-
 ct.

Je to tak dříve v dráždě
 až, dokazuje Fobelin,
 který z podstaty panst-
 va slavné bylo.
 Tento znamenitý pán a
 Kavalir byl se slavný
 let též slavným ve
 vojenském, a i u nás Pán
 ve velkém slavnosti, neboť
 šel do Vídně Jedině.
 V posledních letech
 v jarmích slavnosti nesl
 svého podstaty zvláště
 v chráněných pře-
 býval - byl milostivý
 a dobrotivý Pán na svého
 podstaty.
 V eslehu vln přerýval
 stále v Praze ve svém
 domě - nezměnil se
 což slavných vlastních dědi-
 ct.

Je to tak dříve v dráždě
 až, dokazuje Fobelin,
 který z podstaty panst-
 va slavné bylo.
 Tento znamenitý pán a
 Kavalir byl se slavný
 let též slavným ve
 vojenském, a i u nás Pán
 ve velkém slavnosti, neboť
 šel do Vídně Jedině.
 V posledních letech
 v jarmích slavnosti nesl
 svého podstaty zvláště
 v chráněných pře-
 býval - byl milostivý
 a dobrotivý Pán na svého
 podstaty.
 V eslehu vln přerýval
 stále v Praze ve svém
 domě - nezměnil se
 což slavných vlastních dědi-
 ct.

Je to tak dříve v dráždě
 až, dokazuje Fobelin,
 který z podstaty panst-
 va slavné bylo.
 Tento znamenitý pán a
 Kavalir byl se slavný
 let též slavným ve
 vojenském, a i u nás Pán
 ve velkém slavnosti, neboť
 šel do Vídně Jedině.
 V posledních letech
 v jarmích slavnosti nesl
 svého podstaty zvláště
 v chráněných pře-
 býval - byl milostivý
 a dobrotivý Pán na svého
 podstaty.
 V eslehu vln přerýval
 stále v Praze ve svém
 domě - nezměnil se
 což slavných vlastních dědi-
 ct.

Za vrchného suditsu byl ustanoven P. F. Reichensbach, který dle třídního ministerstva v Brně byl - asi tak jsem býval vrchní F. Teotapek v Achenburku zastup. V roce 1835 koupil táh kníže Jan Kolomoř. Po smrti p. Reichensbacha šel F. F. Franz, šel takto činu státní náležející. Za vrchního byl potom ustanoven F. F. Gyllisch - po jeho smrti byl za šedivě nový vrchní ustanoven F. F. Franz, šel a po něm byl ustanoven syn šel F. F. Karol Košlák za vrchního v roce 1835 - ten byl dle v Zároveň vlnách šedivě. Asi tak jsem byl zastup. Kníže Jan.

[illegible][illegible][illegible]

na ktorom veči náklad
Jeho vernosti Enle Pán ja-
kolto patem tá hody,
Lestím ja. přilicím
obce, polstia postomst-
na dosti a rudi
přimí.

F rom 2009 type die.
Enslaved which placed
north, east of the
byfield near the Green
on West Hill.

aus blauen wasser
Bis zum: Bogen für ge-
lbes pateron le offstz-
tuffenke gult gult der lani-
abai; gelbfelbe pateron
wird dreyfeln u rindig;
gult.

1839 by the
the mission of the
the by the
the by the
the by the

V roku 1940 Otta
nás nabýval úradu
zastupujúceho zamestnanca
hospodárskych zariadení a
jeho poslancom riadiť,
keďže i táto vlna úradu
hospodárskych zariadení, tak že
na strany nášho, prístup-
ného a prístupného po-
divného zariadení, alebo po-
pory pod strannými
státmi nás, som i
na našich stranných
státov, ktoré
na úradu stranných.

[illegible]

Roku 1842
 nastoupil na
 školního učitele do
 školy Františka
 Karla Ondráčka a
 Františka Fibera,
 který má starost
 let učitelů estrád,
 do kterých se odlišoval.

Roku 1842 byl
 odměněn včel, tak
 je starost ošle 1842
 jedním den, byl, včel,
 kral, kral, kral, ano
 i plov název na včel.
 O včelství valky

nastoupil byl, 1842
 se na učitelství do
 školy a učitelství
 li a učitelství jedním
 kral, al 20 tr o včel
 a včelství plov název.

K včelství včel-
 ství se včel včel,
 se včel včel, včel,
 plov název
 Pan Kral
 František Fibera
 a Krali Kralce
 včelství do 4. listopadu
 1842

Roku 18. října 1842
 nastoupil na
 školního učitele do
 školy Františka
 Karla Ondráčka a
 Františka Fibera,
 který má starost
 let učitelů estrád,
 do kterých se odlišoval.

Roku 1842 byl
 odměněn včel, tak
 je starost ošle 1842
 jedním den, byl, včel,
 kral, kral, kral, ano
 i plov název na včel.
 O včelství valky

nastoupil byl, 1842
 se na učitelství do
 školy a učitelství
 li a učitelství jedním
 kral, al 20 tr o včel
 a včelství plov název.

K včelství včel-
 ství se včel včel,
 se včel včel, včel,
 plov název
 Pan Kral
 František Fibera
 a Krali Kralce
 včelství do 4. listopadu
 1842

v Pánu zemel
je obděl se vior
se Trnky a Jarnost
Pán Václav
šine do štěstí
oděšoval a v jeho
obděl vstoupil.

V městě domu 1841
byla tak teplo, že
lidi v okolí náleží
šití a pletení v poli
zeli.

Štátní zpráva
je nyní se vstati
je Trnky a Jarnost
Pán Václav
šine do štěstí
oděšoval a v jeho
obděl vstoupil.

Štátní zpráva 1843
byla tak teplo, že
lidi v okolí náleží
šití a pletení v poli
zeli.

V městě domu 1841
byla tak teplo, že
lidi v okolí náleží
šití a pletení v poli
zeli.

Štátní zpráva 1843
byla tak teplo, že
lidi v okolí náleží
šití a pletení v poli
zeli.

Na jeho povel byl roku 1824 Pra-
ha se veli spůsobem a náhlou dý-
kací a náhlou kací, když vypravil byl
váž 1822 se Chot, což nále oboušně jsi-
ní a jeho povel od náhlou a oby-
věl, když povel od náhlou vypravil
pov povel a vel, když se veli apen-
novati, to čas k náhlou, což a náhlou
elent náhlou a obyvateli a obouš-
ně, když se náhlou když čas el-
nit, byl se náhlou a obyvateli
a náhlou když náhlou, se náhlou byl
a náhlou se náhlou když se náhlou,
celi náhlou náhlou a pov povel.

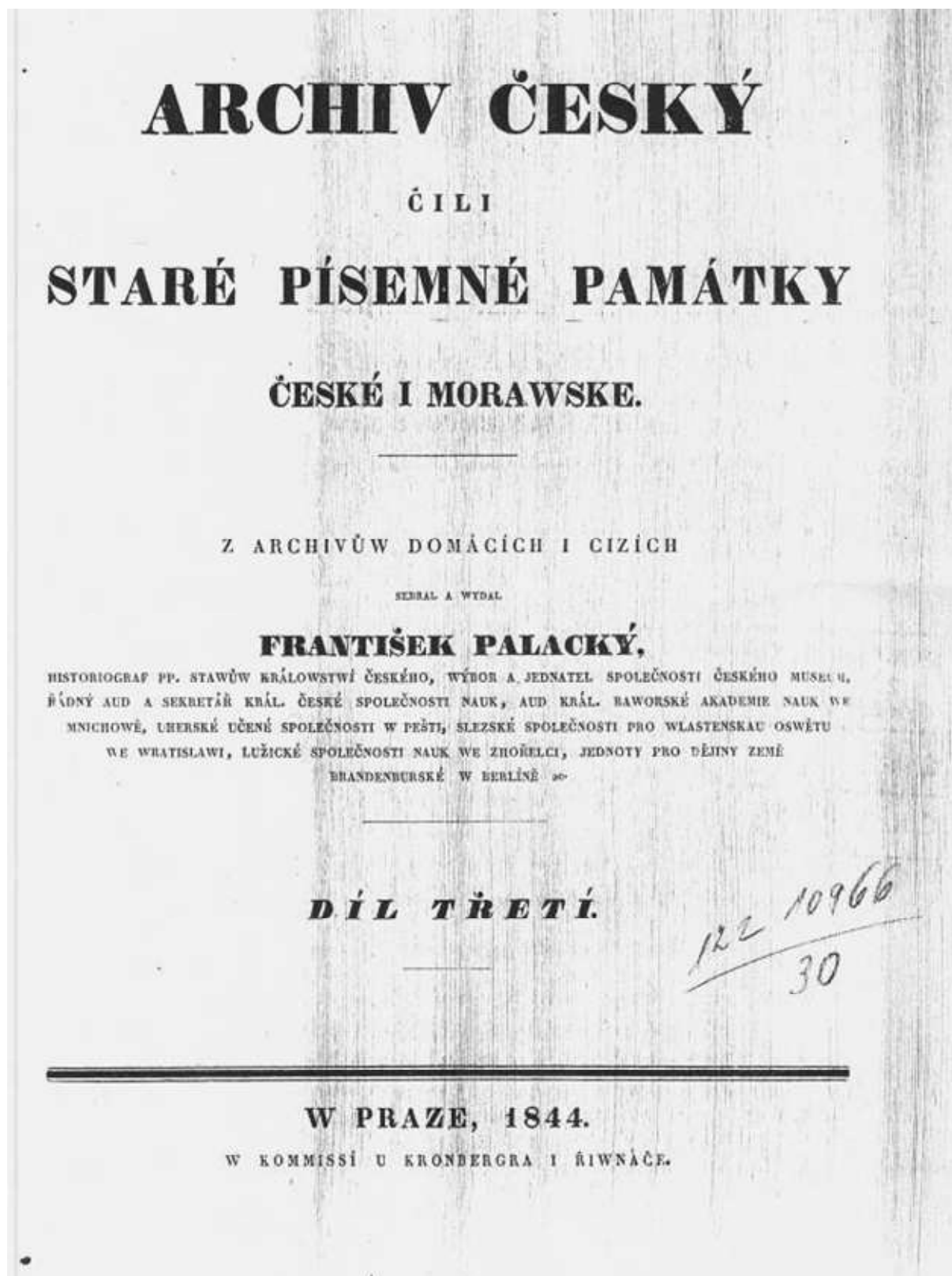
Na jeho povel byl roku 1824 Pra-
ha se veli spůsobem a náhlou dý-
kací a náhlou kací, když vypravil byl
váž 1822 se Chot, což nále oboušně jsi-
ní a jeho povel od náhlou a oby-
věl, když povel od náhlou vypravil
pov povel a vel, když se veli apen-
novati, to čas k náhlou, což a náhlou
elent náhlou a obyvateli a obouš-
ně, když se náhlou když čas el-
nit, byl se náhlou a obyvateli
a náhlou když náhlou, se náhlou byl
a náhlou se náhlou když se náhlou,
celi náhlou náhlou a pov povel.

Povel náhlou byl náhlou náhlou
Povel náhlou, což náhlou náhlou a
náhlou náhlou náhlou náhlou náhlou
náhlou náhlou, což náhlou náhlou náhlou
a náhlou náhlou náhlou náhlou náhlou
III. Náhlou a náhlou náhlou náhlou.

Náhlou se náhlou náhlou od náhlou
čas se náhlou náhlou náhlou
náhlou náhlou, když náhlou
náhlou, náhlou náhlou a náhlou, což
náhlou, se by náhlou náhlou.

Náhlou náhlou náhlou náhlou náhlou
náhlou náhlou náhlou náhlou náhlou
náhlou náhlou náhlou náhlou náhlou
náhlou náhlou náhlou náhlou náhlou
III. Náhlou a náhlou náhlou náhlou
náhlou náhlou náhlou náhlou náhlou
náhlou náhlou náhlou náhlou náhlou
náhlou náhlou náhlou náhlou náhlou
náhlou náhlou náhlou náhlou náhlou

**V roce 1844 sebral a vydal František Palacký „Staré písemné památky“.
I zde je uvedena Leštinka:**

Knižka tato není a neke-
být více než pouhý katalog všech
osad neboli míst obydlených
ve šlechtovství českém, ale i za-
šlých již a zapomenutých. Sestá-
ven jest katalog tento nejvíce
zřídlem tím, kteréhož název v
topografii české od J. F. Sommera
v 16. díle vydání, a přidan
k každé osadě počel obyva-
telstva z popisu r. 1843 au-
ředně vykonaného jen proto, aby
osobnost a důležitost každého
místa na krátko tím očítejší a
vrstější vyznačena byla.

Spisuje a vydává kni-
ku tu měl jsem vlastně dvoj-
ací: jeden, a to přední, byl
jmenovitý; druhý, a však zde

	osm.	žen.	okry.
3. Kamence nový	Neu-Steindorf	29	157
4. Jelínky (?)	—	5	33
5. Radiměř	Bothmühl	228	1562
6. Modřice, Modřec	Biegersdorf	53	319
7. Nedvězí	Ewitz	62	387
8. Telet	—	170	967
9. Landráty (?)	—	6	32
10. Borová †	—	137	730
11. Cerkvety (?)	—	8	47
12. Bukovina	—	4	28
13. Oldřich	Ullersdorf	169	954
14. Mchov	—	2	12
15. Rybná pustá	West-R.	114	661
16. Světi	—	4	17
17. Kobylí	—	9	60
18. Blatná	—	11	71
19. Bellem	Bethlehem	10	63
20. Sv. Kateřina	St. Katharina	5	35
21. Makov	—	103	534
22. Trhovice	—	35	197
23. Sedlčá	—	30	160
24. Široký důl †	Breitenthal	96	615

h. částky val. E. Anjzden, Koranew (Kuran).

24. Novýhrad.

panství alod. Majitel: Jan Ludvík hrabě Harbuz
ze Chamur. Obyv. č.

1. Novýhrad (il. Boží- dům) †	Neuschloss	108	660
2. Chotowice	—	51	254
3. Daubrawice	—	34	20
4. Dvorníky	—	16	89
5. Jaworník, Jaworníček	—	21	130
6. Leštiny	—	65	355
7. Lhotá Mokrá	—	49	249
8. Nová ves	Neudorf	37	235
9. Podhořany	—	35	145
10. Přeluka	—	55	320
11. Rybníček	—	13	66
12. Lhotá suchá	—	30	187
13. Olšany	—	25	140
14. Wranice	—	21	127

	osm.	žen.	okry.
15. Proseč	—	126	1025
16. Bor	—	53	271
17. Martinice	—	51	309
18. Paseka	—	61	390
19. Podměstí	—	53	285
20. Zábosí	—	102	738
21. Zderaz	—	77	455
22. Sv. Kateřina	St. Katharina	34	212
23. Pastina	—	46	220

h. částka wsi E. Wysoká.

25. Richenburk.

panství allodialní. Majitel: Maximilian Karel kníže
z Thurn-Taxis. Obyv. č.

1. Richenburk	Richenburg	93	678
2. Hněvčice	—	28	184
3. Borek	—	5	33
4. Kufín	—	22	123
5. Perarec, Peralec †	—	62	340
6. Lešany	—	26	164
7. Miretín, Miroslav	—	51	321
8. Zhoř	—	29	203
9. Brdo	—	25	168
10. Rvavice	—	4	13
11. Hlubočice	—	12	62
12. Chlomy	—	19	115
13. Rohauz, Rabaun	—	11	62
14. Dolany	—	8	41
15. Boly a Janovičky †	—	37	192
16. Skuteč, Skuteč †	—	568	3620
17. Zbožňov	—	26	169
18. Štěpanow †	—	41	273
19. Skutečko	—	44	292
20. Lhotá	—	30	177
21. Leštinka	—	34	210
22. Prácheň	Ober-Praschn	17	96
23. Prácheň	Unter-P.	72	455
24. Mokřany	—	15	101
25. Maláns	—	16	78
26. Radčice	—	56	356
27. Zderaz, Zderaz	—	58	386
28. Dolníka	—	6	35

včelákovských. Tam se totiž dobývala v 15. a 16. stol. ruda, zejména krevet a kyz železný. V okolí Kostelce je prý zakopáno bohohostejné nářadí kláštera podlažického.

Rozkošným údolčkem Žejbra přijdeme do Podskalí 411 m n. v. Je to romantický údol, lemovaný vých. strmými skalami opukovými, na nichž je ves Skala; na západ jsou svahy volnější a stoupá po nich dráha. (Pardubice - Něm. Brod). Je tu starobylý kostel sv. Jana Křtitele, zvaný též Vrbaty s obrazy Machkovými; zdejší hostinec je oblíbeným letním stádem; dříve měl i lázně. V lese pod potokem Žejbrém mezi Skalou a Chacholicemi ve skupině balvanů diorytových je kámen vzadu kolmo otesaný, opatřený německým nápisem, zvěstujícím, že tu „biskup Haye odpočívajícího vyhledala kněžna Poniatovská, (ze zámku choustovického) aby mu účtu projevíla“. Podél pravého potoku Žejbra dojdeme do Chacholic. Od lesa nad Chacholicemi jest pěkná a daleko široko do kraje volná vyhlídka po okolí zvláště k Podlažicím a Chraští. Podlažice leží v malebné poloze u podlažického rybníka. V Podlažicích založil zeman Vrbata r. 1159 klášter benediktinský. Odtud pochází největší česká kniha, napsaná již ve 13. století, zvaná „Kniha obrovská“ (codex giganteus), jejíž délka je 90 cm a přes 50 cm v šířce; obsahuje 309 listů pergamenových. K její vazbě bylo upotřebeno 160 oslích koží. Bohužel byla uloupěna za vpádu Švédů a odvezena do Stockholmu. Podle legendy psal ji mnich Soběslav. V roce 1421 byl klášter zbořen husitským vojskem a mnoho mnichů upáleno. Ještě v druhé polovině 17. stol. stály zříceniny,

zámků na samém pokračí výšiny, k jihu pak spadá pod Skuteč příkrým svahem. Silnice u svrchu jmenované továrny na obuv ve Skutči v pravo odbočující vede od Skutče do Stěpanova. S kostelní věže je viděti daleko široko. Typickým je kostel sv. Matouš ve Stěpanově, který stál již na počátku 14. stol. První zmínka o něm je zachována z r. 1350. Dočkal se ovšem jistých změn. Pod věží jsou zachovány zbytky starého oltáře z r. 1620 s obrazem sv. Matouše. Silnici, která vede po náhorní rovině, přijdeme za čtvrt hodiny do Zbožňova (227 obyv., 444 m. nad m.) má dvojití škol, která byla vystavěna r. 1824 majitelem panství rychmburského, hrabětem Kinským. Odtud krásnou novou silnici přijdeme zpět do Skutče (1¹/₂ km).

2. Podskalí. Z náměstí ulicí Fimbereckou, která na konci města padá příkrou serpentinou do polí, přijdeme do Skutčice, které leží v pádolu pod Skutčí. Patřovalo za starodávna k panství rychmburskému. Jihozápadně od Skutče jsou rozsáhlé lomy žulové v skutečském lese Horkách, ležícím nad Skutčicím. K nim vede odbočka místní dráhy skutecko-poličské pouze pro dopravu kamene. Též po jižní straně této výšiny jsou lomy a pak v okolí Leštinky, do níž za Horkami svažuje polní cesta.

Ves Leštinka rozkládá se v úzkém úvalu pod Cejřovským hradištěm. Patřovala již ve 14. stol. k panství rychmburskému. Je rodištěm českého spisovatele Fr. Hromádky. Z Leštinky k Týnu pak podél Žejbrá vede cesta lučinami ke Kostelci, kde je zastávka dráhy. Na faře chová se gotický kalich z 15. stol., asi dar havířů

Správa.

Hlinecko náleželo za starodávna k Vratislavsku,¹⁸⁰⁾ jež bylo části državy charvátských knížat Slavníkovců. Byvši připojeno ke knížectví českému, bylo celé Vratislavsko s Chrudimskem a Čáslavskem v XIII. věku údělem mladší přemyslovské větve Děpolticův. Později pak již starobylý název Vratislavska ustupuje jménu „provincia Mutensis“, tak již r. 1338 se uvádí mezi kraji kraj mytský, jenž teprv krátce před vojnou husitskou splynul s Chrudimskem (již r. 1410. se mezi 12 kraji jmenuje jen Chrudimsko).¹⁸¹⁾

V Hlinsku bývala tvrz. Původně okolí jeho k panství rychmburskému nepochybně nenáleželo, tak jako ani Rana, jež náležela vladykům z Rany, část Holetina Rubíkům z Holetina a j. Ještě r. 1413. uvádí se v panství rychmburském Rychmburk hrad, Skuč, městečko, Hlinsko městečko a tvrz „se všim, což k Rychmburku a Hlinsku přináleží.“ V XIV. věku náležel větší díl okresu hlineckého k panství rychmburskému.¹⁸²⁾ Tak (r. 1392.) Hlinsko (oppidum) Strana Blatné, Přerostlé, Studnice, Vitanovice, Kamenice (t. j. Kameničky), Chlum, Lhota, Jeníkov, Kladné, Dědová, Rana, Vojtěchov, Svratka, Svratouch, Chlumětín, dvory kmetei v Holetině a Křižanově (Křižánkách). V popisu ze XIV. věku uvádí se i Chlum, avšak jisto jest, že v XVI. věku (aspoň částečně, nebo dočasně) náležel ke Krucemburku, v počátku XVII. věku opět jmenuje se při Rychmburku i s Ortovou, s níž od 2. polovice XVII. věku byl pak při statku chrasteckém. K jiným panstvím náležely Stan a Srný (1349. k podlažickému, později k žumbereckému, v XVIII. věku k přestavleckému statku), Rváčov a Všeradov (v XV. a XVI. věku k žumbereckému, v XVIII. k nazavršskému) spolu se Sv. Mikulášem novějšími osadami Milezimovem a Jasným polem, kdežto Babáky náležely do r. 1848. k hrochovotýneckému statku. Část Holetina tvořila díl špičtálního statku Holetín.

¹⁸⁰⁾ Okresní národopisná a průmyslová výstava v Hlinsku str. 52. Časopis Musea království českého 1892 str. 442 sld. (moje stat. O rozložení a hranicích Vratislavska), K. Adámek K dějinám Hlinska 4, 5, Chrudimsko 7, Palacký Radhost II. 168 a j., Boh. Rieger Krajské zřízení, Kalousek Tři historické mapy k dějinám českým a j. — Ještě r. 1207. Děpolt nazývá se vojvodou vratislavským, čáslavským a j.

¹⁸¹⁾ Balbin Miscellanea Liber III. cap. III. § III., cap. VIII. § 4.; A. de Cramer Status Bojemiae 1766 str. 98. a j.

¹⁸²⁾ V kvaternu desk nových památných nazvaném Nro. 1. král. desk dvorských A. 5.: „Martin z Dobronína, písař desk zemských oznámil jest před úředníky pražskými, jakož zboží a dědictví, totiž hrad Rychenburk a jiná všecka zboží k tomuž hradu příslušející: hrad

O správních poměrech Hlinska a okolí jest nejstarší zachovaná zpráva z počátku XIV. věku, když (1303) Beneš z Vartenberka dal Mikulášovi a jeho potomstvu v Hlinsku soud rychtářský¹⁸³⁾ a j., k němuž patřily vsi Vitanov, Studnice, Přerostlé, z té strany vody Blatna, i z té strany sedliska s vsí před Hlinskem. Rychtář trestal zločince v obvodu tom dopadené, měl mimo jiné třetí peníz ze všech vin soudů malých i velkých,

Rychenburg, Předhradí s rychtou a vesnicemi k rychtě příslušejícími, Skuteč městečko s rychtů, a vesnice celé k rychtě příslušející, totižto Ždiar, Radezicze, Lesstinka, Malonie, Skuteczko s platem, s diedinů, lukami, s mlýny, robotami, s kurmi, s vajci, s ovsem, s podacím kostelním v městečku Skuczi, Perarecz ves s rychtů . . . (uvádí se jmenovitě všechny osady na zboží tom, z nichž v okrese hlineckém jsou) . . . w Kladnie ves celá s rychtů a ves Diedowa k též rychtě příslušející s platem, robotami, kurmi, vajci, s ovsem, Swratka městečko celé s rychtů a ves řečena Swratka k též rychtě příslušící, s platem, s kurmi, ovsem, s podacím kostelním, tudíž v Kržiżankowice polovice vsi pusté, Herarecz ves což po řeku Śwarcavu, s platem, item Reychlowa Kamenicze, ves celá s rychtů, a vesnice k též rychtě příslušící, totižto Chlumietin, Lhota, Przerostle, Blatne, Genikow, s platem, robotami, kurmi, vajci, s ovsem a mlejn s půl, item Hlinské městečko s rychtů a vesnicemi k též rychtě příslušejícími totižto Strana, Studnicze, Chlum, Witanow, Kauty a Hamer w Przerostlem, s platem, s kurmi, s vajci, s ovsem, s mlýny a s podacím kostelním tudíž item Rana ves celá s rychtů, a vesnice k též rychtě příslušející, totižto Oldrżeticze, Pokrżikow, Woytiechow a v Holetinie dvory kinetci, na kterýchž sedí Kuklik, Hrom, Broz, Trojan, a (v) Mrakotinie tři úročniki totižto Waniak, Rún a Kuczka, s platem, s kurmi, vajci, robotami, mlýny, s ovsem a s podacím tudíž (= na Raně) . . . jsou na Pana Ladislava někdy krále Českého spravedlivě připadla. . . týmž Panem Králem jsou dána a obdarována Janovi Pardusovi z Vratkova . . . týmž Jan Pardus úředniky dvorskými jest uveden a témuž jsou odhadány (zboží a dědiny) v 6000 kopách groší a právo úplně dovedl jest, jakož o tom desky dvorské plněji svědčí. Actum Anno Domini MCCCCLXXXV^o sabato ante Bartholomaei".

¹⁸³⁾ Paprocký Diadochos 277 (O stavu panském): „Spatřuje se pamět v létu 1503 o pánu Benešovi z Vartenberka, kterýž služebníku svému Mikulášovi v městečku svém Hlinsku daroval na věčnost i potomkům jeho soud rychtářský s třetím penízem ze všech vin soudů malých i velkých půltřetího lánu roli svobodného, svobodnou krému, svobodnou lázeň, svobodné krámy masné i chlebné, dva muže svobodné k tomu soudu příslušející a kdo by sobě ženu pod jeho soudem chtěl bráti, ustanovil, aby nejprve rychtář povinen byl dáti měřici ovsa a dvě slepice, a ten rychtář má vybíratí berní od všech poddaných. Kdoby též nějakého zločince nalezl pod jeho soudem, ne někde jinde, ale toliko v Hlinsku má býti trestán: a vsi Vitanov | Studnic | Přerostlé | z té strany vody řečené Blatna | y z té strany sedliska s vsí před Hlinskem do soudu předřečeného s plným právem náležeti mají. Datum Anno ut supra šestého dne měsíce listopadu. Vsi před Hlinskem míní se nepochybně Strana. Nemíní-li se „sedlisky“ Rataje, lze hledati polohu jejich dle místního názvu „Sedliska“ někde v okolí

a vybíral berni. Dosud místní¹⁸⁴⁾ pojmenování „Na čakaně“ upomíná, že se v Hlinsku i hrdební právomoc vykonávala druhdy, (neznámo, do kdy). Civilní věci měli na péči purkmistr i konšelé. Rychtář (v XIV. věku) měl od každého, kdo by pod jeho soudem ženiti se chtěl, nejprv měřici ovsu a 2 slepice obdržeti.

Nejstarší „registra purkrechtni“ se nezachovala. Jest o nich zpráva z r. 1558., kdy řídila se nejstarší zachovaná kniha zápisní pro *Hlinsko* a osady k němu náležející (Blatno, Hamr v Přerostlém, Přerostlé, Studnice a Vitanov). Nejstarší zachovaná výsada tržní jest od krále Maxmiliána z r. 1568. Vrchnost hleděla obmeziti samosprávu městskou, tak 27. II. 1585. nařídil¹⁸⁵⁾ V. Berka z Dubé, aby do hlineckých knih od toho dne nebyly žádné spravedlnosti nikomu bez vědomí vrchnosti zapisovány, sic že registra i truhlice sirotčí budou vzaty na zámek. Zajisté i Hlinsko s pány rychmburskými mnoho jednání o svá práva mělo, než došlo k shodě z r. 1656., již bylo stanoveno o odúmrtí, vážné zase ponecháno obci, clo propuštěno Hlineckým, prodej vínný učiněn svobodným a jisté poplatky za okoušení vín byly pro vrchnost a obec stanoveny a j. Výsady¹⁸⁶⁾ královské o trzích výročních jsou ztraceny, jen Maxmilianovo privilegium zůstalo. Z knih zápisních též dvě chybí. Knihy a mnohé jiné písemnosti pobral na zámek rychmburský hejtmán Samuel Albrecht, jenž

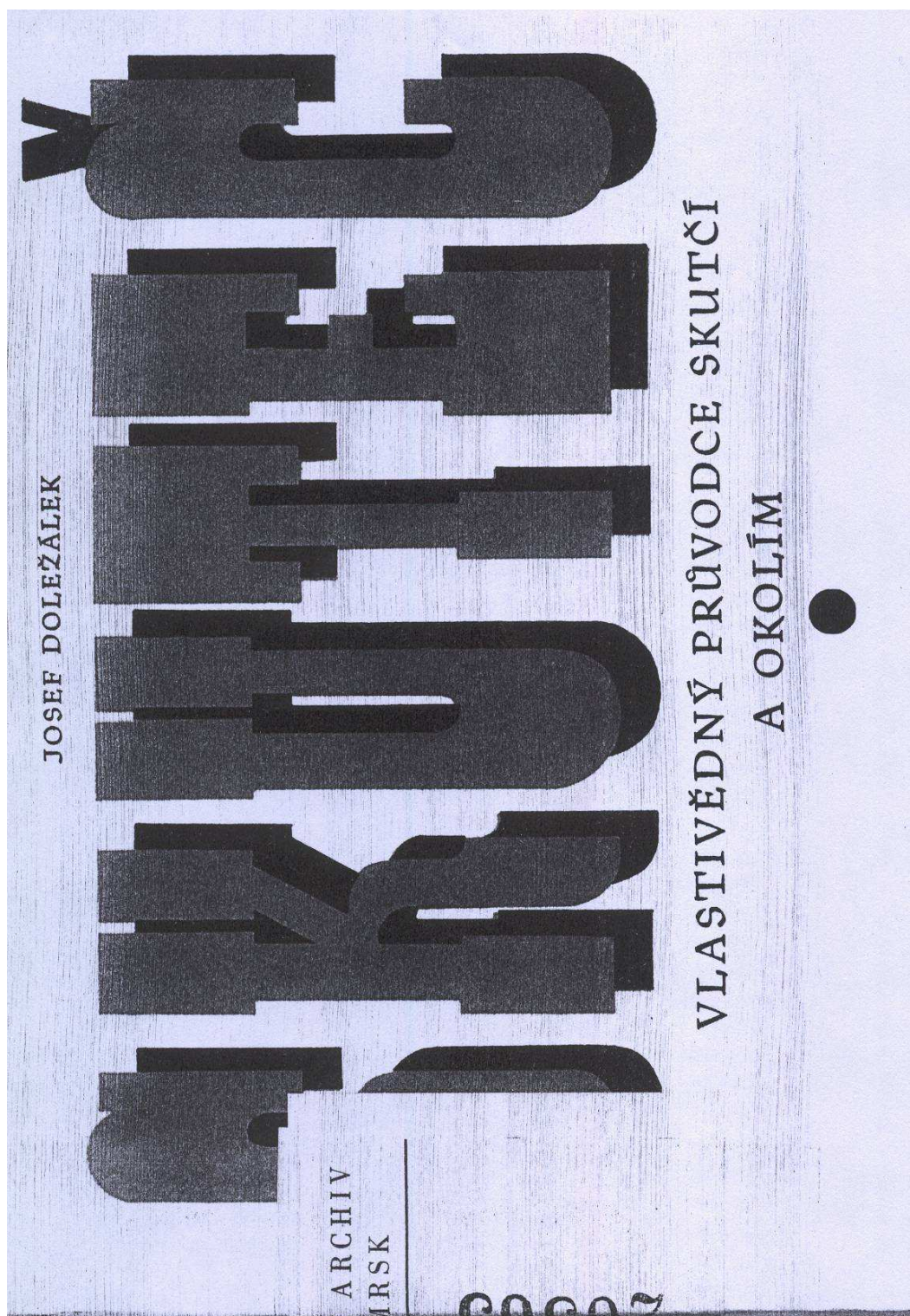
Hradiště. — V letopočet vložila se Paprockému tisková chyba. K. Adámek v Chrudimsku (viz str. 15, 25, 26) klade děj do r. 1303, Sedláček v Hradech I. 80. do XIV. věku (asi do r. 1350), (přehlédl co je v A. chr. 25). Kladu listinu též do 1. polovice XIV. věku i míním, že buď při jejím opisování neb tisku vsunutá do letopočtu 3, takže se má čísti: 1303. Není vyloučeno, že týká se staršího Beneše z Vartenberka, jenž r. 1289 a j. se připomíná, a že tehdy ještě Hlinecko v panství rychmburském nebylo.

¹⁸⁴⁾ Nedaleko trhovokamenické silnice.

¹⁸⁵⁾ K. Adámek Chrudimsko str. 81.

¹⁸⁶⁾ O výsadách viz: K. Adámek K dějinám Hlinska str. 10, Chrudimsko 20, 81 a j. Po vějně 30leté, zvláště v XVII. i XVIII. stol. nastala zlá doba měšťanstvu. Vrchnost hleděla rozšířiti svou moc na úkor Hlinsku i Skučí. U Sýratky se jí to patrně podařilo na čas úplně, v Hlinsku a Skučí jen nedokonale. Jak hrubě s měšťany se nakládalo, dokládá zápisní kniha hlinecká X. 118. R. 1777 10. VI. byli Hlinečtí a Skutečtí „strany repartice kontribuční“ na Rychmburce. Že Skutečtí nepřinesli „městskou podstatu“ a j., pan krajský, baron Talácko z Ještětice“ přede všemi je proto prostituiroval, důtklivě vyplisnil a skrze jejich nepovinnost arest jim vykázal, též k posledku jim dvěře z kanceláře okázal.“ Po vykázání Skuteckých byli hned Hlinečtí donuceni, aby podepsali „při oné repartici vysazených 15 zl. strany lhotecký louky“ a tak nový plat nastal. Tlak budil snahu vyprositi se z takových poměrů. Obě obce začaly pracovati v 2. pol. XVIII. věku k tomu, by sprostěny byly patrimoniálního úřadu. Mimo to měly spory s vrchností, na př. Hlinsko r. 1786 muselo se dovolávati u appelačního soudu „ochrany

„Vlastivědný průvodce Skutčí a okolím“ uvádí:

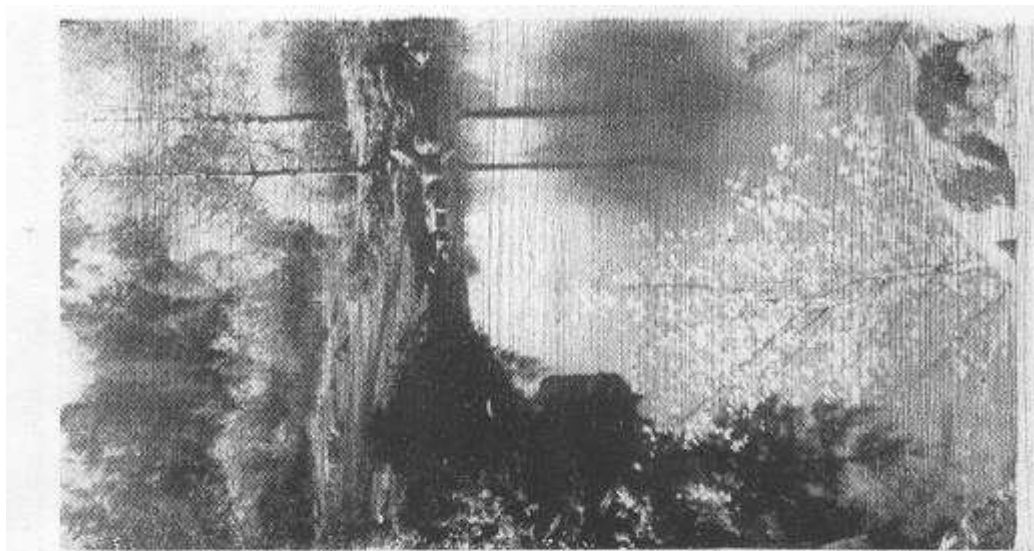

1. POLOHA SKUTEČSKA

Na severní straně rozhraní Železných hor a Českomoravské vysočiny je Skutečsko. Je to kraj žulý, rohovec a opuky. Mohutné detonace v lomech při odstělu kamene jako dělostřelecká palba se ozývají po celé dny ze všech stran širokého okolí a tak vítají překvapené návštěvníky.

Skutečsko se zvedá z údolí Novohradky a Žejbra z nadmořské výšky tří sta metrů až do výše sedmi set metrů. Je to kraj malebný, součást severovýchodní strany okresu chrudimského, Skutečské kotlině do-
mínuje nad městem rohovec vyvýšenina, z metamorfované usazeniny pruhového moře — zvaná Humperek, vysoká 489 metrů. Po léta je již zpracovávána vysoce výkonnými drtiči a třídírnou. S kopce se dá přehlédnout celé Skutečsko a všemi směry se nám otevírají krásné vyhlídky. Z pohledu severozápadně vidíme k Pardubicím Kunětickou horu a Krkonoše, severně přes Košunberk a Luži je křídový ostroh stře-
mošický a za ním Orlické hory. Východně přes starobylé Lažany a hrad Rychmburk jsou Toulavcovy skály a Proseč. Jihovýchodně na horizontu je nejvyšší místo Skutečska u František. Na jihu jsou linie státní sli-
nice u Hlinska k Havlíčkovu Brodu a do Železných hor.

Skutečsko je valice zajímavé rozmanitostí svým geologickým složením a proto stále vábí geology a mi-
neralogy. S místa našeho stanoviště — Humperek, dohlédneme až na Hápovu skálu pod Františkami, která
je tvořena dvojslídovou rulou, podstatnou to složkou nejstarších hornin jihovýchodního Skutečska. Jsou to
krystalické břidlice svratecké antiklinály. Kromě vrstevnaté ruly je zde prahorní krystalický vápenec
u Rychnova a svory u Pokřikova. Krouna s okolím je totiž součástí pásemného pohoří dnes již rozrušené-
ho četnými činiteli zevnějšími, zvláště erozí a denudací. Převládajícími horninami byly ruly, zvláště or-
thoruly. To jsou ruly vzniklé přeměnou vyvřelých žul a porfýrů a vyskytují se u nás hlavně blízko krysta-

lických břidlic s útvarem křídovým. Je to pás táhnoucí se od Proseče ke Krouně, dále k Hlinsku a na Moravu. V trojúhelníku Rychnov, Skuteč, Hlinsko vyskytují se prvohorní vrstvy částečně nepřeměněné. Jsou to četné bulžňáky a grafitické břidlice se zbytky graptolitů. To ukazuje na útvary slurský. V okolí Krouny směrem k Přehradě jsou rozšířeny temné droby a jílovité břidlice, protřávané v diluviální romantické údolí Krounky.

Zmíněná Hábova skála a Karástejn u Svatky je již z dvojslídné ruly, v níž jsou ložní žíly aplitu, to je jemnozrnná světlá žula. Obalem těchto rul je růžová žula zderazská.

V této míse prvohorních usazenin, probíhajících směrem severojižním a k jihu se zdvíhající v okolí Hlinska, vystupuje jejich starší oddíl — břidlice a droby silně změněné v rohovec. Nad nimi je položen tmavý křemenný břidlic (báňníků). V nadloží pak vystupuje poloha křemenců a nad nimi mocná série jednotvárných, úplně sterilních hornin se stářím dosud neurčitým. Tyto břidlice jsou mocně zvrásněny a na styku se žulovým magmatem byly přeměněny v rohovec. Na Humpěrkách jsou stěny tohoto rohovce úplně kolmé a ve slunci lesklé jako led. Je zajímavé, jak vědecký pracovník její postupně určovali. Jan Krejčí v letech 1870 nazval její fylititem, geolog J. V. Woldřich roku 1900 tuto horninu jmenuje černým porfyrem křemítem. Lomaři a kameníci nazývali její čedičem, prostě proto, že je skoro černý. Docent Dr. Fr. Ulrich určuje tuto horninu jako černý rohovec a Dr. Vachtal uvádí ji jako drobový rohovec.

V době variského vrásnění byla celá tato pánev s prvohorní výplní sevřena mezi starými antiklinami a nasunuta na svratecké ruly. Tímto obrovským tlakem byly břidlice překrystalovány ve svory a na ploše nasunutí byla žula rozdracena v mylonity, to je v hornitý v prach rozdrcené.

V této době vystupuje i náš žulový masiv skutecko-hlnecko-nasavrcký. Nejprve utuhl v severní části gabrodiorit u Vrbatova Kostelce a na západ. To je nejtmavší část skutečských vyvěřelin. Po něm pak vyvěřel amfibolitický granodiorit. Je hrubozrnný a trochu tmavší než pozdější hlubinná vyvěřelina skutečská, biotitický granodiorit. Na konci vyvěřela světlá — růžová — žula žumberecká a současně z kyselých pěn jsou vyplněny pukliny v granodioritu světlým aplytem.

V lomech v Horkách vidíme pěkné příklady asimilace na styku s rohovcem a biotitickým granodioritem. Černé pecky v granodioritu jsou pohlcené kusy rohovce.

Jak to, že naše žula obsahuje spoustu různých minerálů? To byla práce v poslední fázi tuhnutí žulového magmatu, při němž těleso se smršťovalo, pukalo, vystupovaly horké páry a plyny a ty daly vznik různým nerostům. Později to byly termální vody s nerostnými roztoky, z nichž vykrystalizovaly v dutinách četné nerosty, které při těžbě se občas nacházejí. Je to pyrit, markazit, arsenopyrit, nejzajímavější a pro skuteč-

skou žulu typický je sirník molybdenový, modrošedý a silně stříbrolesklý. Dále to jsou odrůdy křemene, kasiterit, kalcit, sádrovec, baryt, šelvit, apatit, turmalín, epidot, amfibol, granát, orthoklas, oligoklas, biotit, muskovit, chlorit, stealit, titanit, axinit, skoriol a j.

Tyto staré horniny svažují se směrem severním a na nich spočívá v severní části naší oblasti útvar křídový — pískovec a opuky.

Naše území je protékáno vodnatou Novohradkou, Krounkou a Annenským potokem ve východní části směrem jihoseverním. Souběžně na západě Skutečka sbírá a odvádí vodu se svými potoky řeka Žejbro. Všechny tyto vody se prodírají a prořezávají krásnými údolními lesy borovými a smrkovými, zvláště nejsevernější částí Skutečka. Výchledávané je nejvíce údolí podle Krounky od Otradova, Kablaněmí, Šilinkovým dolem pod hrad Rychmburk, údolím dolským, kolem Janovíček pod zříceninu kdysi slavného Košumberka. Zde přibírá Novohradku, která přitéká lučinatým údolím od Kapalice a Nových Hradů.

Rovněž Žejbro razí si cestu mezi žulovými balvany do pěkného údolí kosteleckého a podskalského, nad nímž se zdvihají a bělí opukové stěny. Blízké okolí Skutče má většinou borové a smrkové lesy, koupaliště, sportoviště, pohodlné trasy vycházekové i další možnosti pěších túr, spojení autobusové a vlakové. Je branou do Českomoravské výsočiny a Železných hor. Skutečko je krajem odbojových tradic, dělnických bojů za lepší možnosti pracujícího lidu, za okupace partyzánského odboje ve spojení s tragédií Ležáckou.

4. Z ODBOJE PROTI FAŠISMU

Cím více běsnily smečky esesáckých vrahů za německé okupace a hákový kříž zastíňoval i ty nejzapadlejší kouty naší vlasti, i u nás, na Skutečku, si obyvatelstvo bylo vědomo, že silnější nepřítel bude poražen, až bude jeho postavení ohroženo i doma. To mohlo vyplývat i z drobných soustavných akcí, dělali mu co největší škodu všude, kde se jen dá. Ať již by to bylo v továrnách sabotážemi, zpomalováním práce, ohrožováním dopravy a dobře promyšlenými destrukcemi. I u nás byli obyvatelé zapojeni v partyzánském hnutí ve skupině „V p ř e d“ s majorem Orlém, ve skupině majora Melníka a v pluku gen. Svobody. Zvláště to byl oblíbený major Orel, který ani dosud nemůže zapomenout na přátele ze Skutečka. Je ve stálém styku dopisováním i návštěvami se svými bývalými spolubojovníky. Příbývalo destrukčních akcí na trati Skuteč - Polička. Bylo to mechanické přerušování tratí bez vykojení, trháni výbušninou, nebo vyhazování mostů, přímé poškozování vlaků a j.

Pa atentátu na říšského protektora R. Heydricha v červnu 1942 v Praze a po jeho úmrtí bylo v našich zemích zahájeno široké zatýkání a bestiální vraždění pod heslem „pomoc a schvalování atentátu“. Několikrát denně hlásil rozhlas a vylepované vyhlášky sloupce českých popravených mučedníků. Mezi prvními popravenými v Praze byli skutečtí rodáci, manželé Karel a Růžena Prokúpkovi. Po válce 13. 4. 1946 byli oba vyznamenáni Čsl. válečným křížem 1939 „in memoriam“. Vyznamenání i dekrety jsou uloženy v Městském muzeu ve Skutči. K trvalé památce jedna ulice ve Skutči nese jejich jméno.

V jarních dnech roku 1945 byla politická situace značně jasnější a všude bylo cítit, že mnozí z našich lidí by chtěli stát se zbraní v ruce proti skoro již zhroutené fašistické síle.

Městská hluboka oddechlo teprve, když silná německá posádka opouští jeho zdi, po zničení vojenského

materiálu na sportovním hřišti a na letišti desítek stíhaček a pověstných letadel Gigantů. Květnová revoluce brala na sebe charakter všenárodní akce. Ve větších místech připravovali se revoluční národní výbory. I ve Skutči se podařilo ze 4. na 5. května během noci provést mobilizaci všech záložních mladších vojáků, obléknout je do vojenských stejnokrojů protektorátních vojáků. Stejnokroje byly ve Skutči v jedné továrně na prádlo k opravě. Spoluprací železničářů s místním vedením podzemní organizace podařilo se přesunout celý vlak maďarských vojáků z nádraží Skuteč do Skutče města a odzbrojit je. Tak se získaly zbraně k vyzbrojení bojové jednotky. Převzalo se letiště, na němž přistál dne 10. 5. 1945 první sovětský letoun s ppl. Holoborotkou. Odzbrojovaly se menší odtržené skupiny drobíci se „nepřemožitelné“ německé armády. Takže když přijely první tanky a nákladní auta Sovětů do Skutče, byly přivítány řádnou jednotkou nastoupenou na Palackého náměstí před radnicí, přes jejíž balkon byl azbukou psaný velký nápis, vítající osvoboditele. Bojová jednotka měla chránit obyvatele před ustupujícími fašisty a odzbrojovat jen ty skupiny, které dobrovolně skládaly zbraně, aby nedocházelo k masakrům. V městě byli shromažďováni zajatci a po dosažení určitého počtu odváděni do Chrudimě.

Bojová skupina Skuteč byla od 5. 5. 1945 první řádně vyzbrojenou a vyzbrojenou vojenskou jednotkou vláde k dispozici. Čítala skoro tři sta vojáků. Po splnění úkolu na Skutečsku odjela z příkazu vlády do pohraničí, aby vyčistila Jizerské hory. I tuto práci splnila velmi dobře. Nejvyšší vojenská místa také toto poslání ocenila. Koncem srpna se vrátila a ve Skutči likvidovala.

5. PRŮMYSL

Roku 1818 historik na Strahově B. J. Dlabač píše o Skutči: „Skuč je panské otevřené město, jehož obyvatelé s plátnem své kupčení vedou a spolu s polním hospodářstvím se využívají.“

Od 15. století to byl cech sv. Kryštofa, to je obuvnictví, který se utěšeně rozvíjel a nebylo výročního trhu v městech v Čechách i na Moravě, aby skuteční ševci nevykládali tam boty k prodeji na šrácích jarmarečnících. Rozvoj nastal zvláště v minulém století zadávkami vojenské obuvi (komisky). Obohacení skuteční měšťané získaný kapitál z obchodování s plátnem vkládali do budování obuvnických závodů. Bohatě obuvnické oddělení muzea ukazuje vývoj ve starých závodech a rozvoj v socialistické výrobě. Po znárodnění byl vytvořen ve Skutči národní podnik Botana s podnikovým ředitelstvím, který s jedenácti pobočnými závody vyrábí široký sortiment sportovní obuvi, prodávaný v celé ČSSR, ale konkurující i v zahraničí pod značkou BOTAS.

Bohaté zásoby kamene na Skutešsku, ať žuly, rohovce, či kvalitní opuky způsobily již začátkem devatenáctého století, že byly otevřeny na Příbylově opukové lomy. Stavělo se z opuky, vyráběly se schody, žlaby, koryta, vešje, valchy, překlady, dlaždice hrubé i broušené a další sortiment opukových výrobků pro stavebnictví a údržbu památkových objektů.

Při stavbě železniční trati Pardubice - Havlíčkův Brod začalo se s lámáním žuly, která se od té doby stává znamenitou surovinou na celém Skutešsku k výrobě šterku všeho druhu a zvláště dlažebních kostek a dnes ještě k výrobě granulované dřvi. Tak vznikl základ nového a rozsáhlého průmyslu kamene. Po druhé světové válce pracuje se asi v padesáti čtyřech závodech. V dobách menší či větší zaměstnanosti v obuvnictví nebo zase v kamenictví dělníci přecházeli od jednoho řemesla ke druhému. Bylo tedy přirozené, že

zas napomíná, zde budí, horlí — ano ve svatém zápalu hrozí, aby se slzou vám nabídl smířením. V jednom oku měl zář radosti a ve druhém se mu skvěla boží slza.

Po zrušení patrimoniálních soudů, zřídily se soudy okresní. Po zavedení okresního soudu ve Skutči stává se František Jaromír Rubeš jeho prvním třetním. Kulturní život Skutče v tehdejší době značně bohatý, dostává rozmnožení, znamenitou posilu. Rubešova knížka „Pan Amanuensis na venku, či putování za novou“, stala se tak populární, že její aforismy — Pan Franc ze zámku a Nepozdravil u vrbiček — pronikly jako řízná pteřka lidová a znarodněly. V Rubešovi se narodil humor — český humor. Dovedl prolámat ledy měšťáckého šosactví v české společnosti. Křísil sebevědomí českého člověka. Všude pronikají jeho básničky tak prosté a realisticky podávané. Nebylo besedy ani taneční zábavy, aby se při nich ne-recitovaly Rubešovy deklamovávky, které lily do žil údů našeho lidu vlastenecké nadšení, jež v těch politicky nepříznivých dobách pro národ bylo tak potřebné a vyústilo pak v revoluční rok 1848. Neměli bychom ani po více než sto letech zapomínat památky velké buditecké práce Františka Jaromíra Rubeše, prvního českého humoristy. Škoda, že tak mladý r. 1853 byl uložen na skutečský hřbitov.

Dále uchováváme památky a díla následujících rodáků:

Doležal Jan, narozený 30. 6. 1847 v myslivně na Posekanci u Proseče a zemřel ve Zdáru na Moravě 25. 12. 1901. První český lesnický spisovatel a zakladatel odborné literatury.

Devátý Antonín, všem posluchačům rozhlasu dobře známý hudební skladatel a dirigent plzeňského rozhlasového orchestru. Narodil se ve Skutči 12. 6. 1903.

Heyduk Adolf, narozený 6. 6. 1835 v Rychmburku, zemřel v Písku 6. 2. 1923. Přední český básník, „poutavský slavík“.

Heyduk Bedřich, narozený v Rychmburku roku 1832, zemřel ve Vladivostoku roku 1891. Odborný spisovatel a národohospodář.

Heyduk František, narozený v Rychmburku roku 1823 a zemřel roku 1885 v Mladé Vožici. Historik a archeolog.

Hlinecký Antonín, narozený ve Skutči 28. listopadu 1858, ředitel škol ve Skutči, okresní školní inspektor v Zamberku. Sbíral pověsti našeho a žamberckého kraje, přispíval do různých časopisů. Zemřel v Podštýně 13. 5. 1938.

Hlinecký Matěj, narozený ve Skutči roku 1854. Vynikající včelař a odborný spisovatel.

Hromádka František, narozený v Lešince u Skutče roku 1831, zemřel v Praze roku 1911. Matematik, fyzik a odborný spisovatel.

- Chalupník Josef, narozený v Proseči u Skutče 23. ledna 1860 a zemřel ve Vysokém Mýtě 30. 9. 1934. Sbíratel písní a starožitností, přispíval do různých časopisů.
- Chlumecký Václav, narozený ve Skutči 30. 12. 1861, zemřel 30. září 1944 v Báňské Štiavnici. Politik, redaktor a spisovatel.
- Jadrný Jaroslav, ing., narozený 23. 4. 1883 ve Skutči. Zemřel v Trenčíně roku 1962. Básník - Sbirka "Kvetoucí aleje".
- Jadrná Marie, rozená Příbyslavská, narozená 11. 9. 1858 ve Skutči. Psala romány a přispívala do různých časopisů. Zemřela ve Skutči roku 1929.
- Jehlíčka Karel, JUDr., narozený ve Skutči 9. 1. 1884, zemřel ve Skutči 10. 1. 1963. Literární historik a kritik. Pohřben v rodinné hrobce ve Skutči.
- Jehlíčka Petr, MUDr., narozený roku 1850 ve Skutči, zemřel v Táboře roku 1906. Básník, historik a humorista.
- Konečný Bohumil, narozený 16. 7. 1871 ve Skutči, zemřel 1. 7. 1896 v Chrudimi. Historik, kritik a překladatel. Pohřben v rodné Skutči.
- Konečný František, narozený 2. 8. 1880 ve Skutči, zemřel v Březnici 7. 4. 1954. Redaktor a odborný spisovatel.
- Kučera Josef, narozený ve Skutči 20. 3. 1829. Redaktor, překladatel a odborný spisovatel.
- Melichar Jan, MUDr., narozený ve Skutči 15. 11. 1810, zemřel 24. 2. 1901 v Kráňanově na Moravě. Lídumil, lékař, buditel a spisovatel.
- Rybíčka-Skutecký Antonín, narozený ve Skutči 30. 10. 1812, zemřel 24. 1. 1899 ve Vídni. Český historik, genealog, zakladatel české heraldiky.
- Sahula Jirí J., narozený ve Skutči 27. 3. 1874 a zemřel ve Skutči 28. 2. 1956, archivář a spisovatel.
- Svoboda Vilibald Hugo, narozený ve Skutči 11. 6. 1816, historický spisovatel, zemřel 27. 12. 1875.
- Svoboda Jan Václav (z Finberka), narozený 6. 6. 1869 ve Skutči, ředitel městské školy, beletrista a kulturní historik. Zemřel v Úvalech u Prahy 15. 9. 1951 a je pohřben na skutečském hřbitově.
- Stěpánek Josef, prof., nar. 7. 6. 1842 ve Skutči, zemřel 29. 3. 1915 v Praze. Konservátor a spisovatel.
- Stěpánek Karel, prof., narozen ve Skutči 4. 1. 1863, zemřel v Poděbradech dne 7. 7. 1932. Překladatel a spisovatel.
- Tippmannová Marie, rozená Jadrná ve Skutči 19. 9. 1886, zemřela r. 1965 v Ústí n. L., spisovatelka.
- Zástěra Antonín, Doc. Dr. Ing., nar. ve Skutči 14. 5. 1896, odborný spisovatel.

Z á s t ě r a Jan, naroz. ve Skutči 15. 6. 1893, zemřel 19. 2. 1946, básník.

Z á s t ě r a Josef Klement, prof., narozen ve Skutči 27. 4. 1886, zemřel v Kralupech nad Vlt. 19. 1. 1966, hudební skladatel a spisovatel.

Z á s t ě r a Karel, narozen 31. 12. 1839 ve Skutči a zemřel 25. 4. 1904 tamtéž, spisovatel.

Z n o j e m s k ý Josef, MUDr., nar. ve Skutči 18. 3. 1873, zemřel 11. 12. 1925 v Praze. Věhlasný chirurg a odborný spisovatel; je pohřben na skutečském hřbitově.

Další sál Městského muzea je věnován vlastivědě Skutečka — lidové umělecké tvořivosti v ručním vyšívaní, hrdčictví, dýmkařství a hračkářství. Menší místnost je dána památkám cechovním, církevním a nábytku ze staré městské radnice.

Velké oddělení patří přírodovědě. Geologické mapy ukazují zajímavou geologickou stavbu Skutečka. V expozici jsou vystaveny vzorky hornin a minerálů, vzácné zkameněliny dávného života hojných měkčů z mělké a teplé zátoky křídového moře, z vrstev cenomanských pískovců a tuonských opuk. Přírodovědný přehled Skutečka doplňují sbírky ptactva, brouků a motýlů.

Radu význačných skutečských osobností a rodáků jsme začali předchůdcem slavného Bedřicha Smetany, skladatelem staré hudby, a cheme ji ukončit velkým moderním hudebním českým duchem, prof. Dr. hc. Vítězslavem Novákem, národním umělcem. Dlouhá léta ve Skutči pobýval, tvořil v domě své manželky Marie Novákové, rozené Práskové. Ve Skutči se cítil šťasten. Procházky krásným okolím ho oživovaly i inspirovaly. Rád denně v ranních hodinách se koupal v jedné tůň lomu v Horkách, dnes zvané Novákovým jezírkem. V roce 1944 ve Skutči napsal humorné autobiografii. V pokojích, v nichž v první patře domu pracoval, je dnes umístěn jeho památník, moderně instalovaný Dvořákovým muzeem v Praze a v přízemí pak Městské muzeum. Dne 15. 7. 1951 zde náhle zemřel a za placící oblohy se rozloučil se Skutčí.

V druhé muzejní budově čp. 305 ve Smetanově ulici, v tzv. Špitále, je instalováno dělnické hnutí na Skutečku s tradičním obuvnictvím a kamenictvím. Na Palackého náměstí ve II. patře budovy hotelu Záložna opatrujeme městskou galerii, která rovněž stojí za prohlídku.